

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasáboz petít sor
10 kr., többzetűri hirt-
ténél olcsóbb. Nyitlár
sora 25 kr. Bélyegűj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Kiállítás előtt.

sak napok választanak már el attól, hogy a zombori városháza termeiben felhalmozott női kézműipari cikkek megismerése kezdődjék.

Tekintve, hogy az egészséges haladás mindig a tényleges állapot ismeretéből s a jelenlegi viszonyok figyelmes számbavételéből

indulhat ki: lehetetlen tökéletesen nem helyeselni a zombori Magyar Jótékony Nőegylet azon merész, de nagyon praktikus határozatát, melyel e kiállítást foganatosítani megkísérelte.

Tapintatos körültekintéssel válogatták össze az ügy sikerét előlegesen is biztosítani alkalmas egyéneket. A meggyezerte hódolva tisztelt méltóságos védnök, a nőegyletnek hajlott kora dacára fáradhatlan elnöke, a különféle bizottságoknak mindenkor serény és tettekre kész tagjai, de leginkább a dicséretesen s elismerésen fölül tevékeny kiállítási titkár: egyesült erővel mindent megtettek, ami az érdeklődést fölkelteni, a megye mindenféle ajku lakosát értesíteni, a szükséges lelkesedést fölébreszteni s állandóan fenntartani célszerűnek kinálkozott.

A helyi elnökök mind oly szerencsésen választottak, hogy valóban előre látható volt, miszerint amit mostanság e megye női kézműipara szépet és hasznost termel, az lehetőleg mind össze fog gyülemleni. Köszönet és elismerés mindenekelőtt — próbáltuk: igen nehéz — munkáért mindazoknak, akiket mily arányban megillet!

A kiállítás tehát meg fog e napokban nyitni s ma már több mint biztos, kitűnően fog sikerülni.

Mi a beérkezett küldemények készitési helyét, mennyiségét s minőségét ismervén, elmerjük mondani, hogy ez a kiállítás legalább egy évtizedre meg fogja szabni a női munkakörnek izlésben, választékban, anyagban, alakban, az irányt, melyet helyesen követhet.

És ez nem obligát hízegő nyilatkozat a t. rendező hölgyek iránt: majd meggyőződhetik erről a szemle után mindenki. Eladdig csak egy körülményt emelünk ki, mely nézetünk szerint közhasznúvá, valóságos tanulmány-forrássá emeli e kiállítást. Ez azon körülmény, hogy a szegény pórnak házi munkájától kezdve, a legdrágább fényűzési cikkig, képviselve van minden női kézimunka. A csajkás járás elfelejtett faluiban készült pokrók, a sokac asszonyok törbái, a bunyevácok pregacsái, aránylag éppen oly általános és jellemző mutatóanyagokban szerepelnek, mint a brüsszeli csipkék, lukszuózus szalón-csebecsék, női kelengyecikkek, finom varrások és kötések.

Ez teszi ezt a kiállítást igazánci megyei kiállítássá; ez emeli fölül a közönséges és már már elcsépelet hasonló tárlatokon, ahol rendszeren egy pár földesuri család csudaproduktumait, vagy az ezer rosszabb közül hirmondónak ki-választott feltűnő terményeket szokás bemutatni.

Itt még a foltozás művésze is van képviselve.

Valójában állítjuk tehát, hogy e tárlat a megye területén ez idő szerint létező női kézimunka ipar körét teljesen kimeríti, másrészt pedig azon keretet, melyen belül a női ügyesség és szorgalom alkotni van hivatva, teljesen kitölti.

És most röviden, de annál melegebben ajánljuk a t. községi elüljáróknak azt a következtetést, melyet mi ezen futólagosan és csak körvonalalaiban ismertett kiállítás alkalmából lelkükre kötni szándékozunk.

Kívánni sem lehet, hogy minden megyebeli nő, a ki a kézműipar egyik-másik ágában foglalkozik, ezt a kiállítást megtekintse s abból, mint egy önképző iskolából, izlésben nemesülten, anyagismeretben és tárgyválasztásban öregbülten térjen vissza lakó helyére.

De van egy mód, hogy a községek az itt látható és terjesztésre érdemes tapasztalatokat, a maguk gyermekei javára biztosítsák.

Ugyanis részint tanítónők, részint kisdudóvók, részint varró iskola vezetők vagy más efféléhez értő egyének minden legkisebb községben is találkoznak. A községnek egy fuvarjába s pár forintjába kerül csak, hogy ilyen egyének minél nagyobb számban küldessenek ki ide tanulmányozási célból a végett, hogy aztán saját foglalkozásuk körében a látott és tapasztalt haladást földieik javára értékesíthessék.

A jegyző uraknak csak egypár lelkes indítványozó szavukba kerül s minden község kiveszi a maga szellemi s majdan anyagi hasznát ezen megyei kiállítástól. Mert következményeiben is megyei csak az által lehet majd, ha az intéző egyesületek buzgalma folytán felhalmozott sok látnivalóból az utanzandót, elterjesztendő, minden egyes község a maga kiküldöttjével a saját közkinccsév tenni el nem mulasztandja.

A községi jegyző urak figyelmébe.

Az 1883-ik évi I. t. c. 6. §-nak negyedik kikezdése eképen szól: „A jegyzői vizsgára csak az bocsátható, ki legalább is hat gymnasiumi vagy reális kolai avagy a polgári iskolák hat osztályát, vagy valamely ezen középtanodákkal egyenrendű kereskedelmi iskolát, vagy végre megfelelő katonai tanfolyamot s keresen végzett, s ezt, valamint azt hitelesen igazolja, hogy ezen tanulmányai bevégeztével legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál szolgált, vagy mint segédjegyző működött.”

Nem azért idézem a törvény ezen rendelkezését, mintha az a jegyző urak mint legközelebb érdekeltek előtt ismeretes nem volna, hanem csak figyelmüket akartam felhívni a fenti idézet végszavaira, a melyek szerint annak, a ki községi jegyző akar lenni, nem elég a hat gymnasiumi osztály vagy ennek megfelelő más tanfolyam bevégezése, hanem mielőtt a vizsgára bocsátatnék, igazolni kell neki azt is, hogy ezen tanulmányai bevégeztével legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál szolgált.

A minősítési törvény alkotása alkalmával a törvényhozásnak a 6. §-ból általam idézett sorokban felvett követelmények elfogadásakor, aligha más cél lebegett szeméi előtt, mint az, hogy ezen intézkedés által a szegényebb sorsu, és olyan ifjak is kenyérkeresethez jussanak és a proletárság posványába ne süllyedjenek, a kiknek önhibájukon kívül a legjobb akarat mellett is utjok a magasabb kiképzetés elől zárva van.

Mert hisz az csak nem az ő hibájuk, hogy ha a 600 frt évi fizetésből elégedő családapa időközben meghal, vagy ha a családot más anyagi csapás éri, mely a fiu további kiképzetésének útját állja, vagy végre, ha az ilyen sokszor felmerülni szokott esetben, nemcsak, hogy önmagáról kell gondoskodnia, hanem sokszor, de nagyon sokszor az egész család szeme felelő irányul, amely család néha 5-6 neveletlen családtagból áll.

Mit tegyen az ilyen ifju, ha meg van benne az igaz törekvés, a szülői és testvérei iránti becsületérzés? nem tehet egyebet, mint kenyérkereset után lát, hat gymnasiumi iskolát végzett, tehát a községi jegyzői pályára szánja magát. — És ezen batározott, tanitorhatatlan szándékának kivihetősége végett fűző-fához folyamodik, hogy hát vennék fel ötlet valamely megyebeli faluba a jegyző mellé gyakornoknak, hiszen a törvény azt rendeli és kívánja, hogy annak, a ki jegyzői vizsgát akar tenni, egy évi közigazgatási praxist kell kimutatnia.

Es a szegény tévelygő, mire ébred fel a már-már valósulának közeledő álmaiból? arra, hogy a törvény által neki biztosított helyek, más hivatlan vendégek által okkupáltattak, és hogy azt a fizetést, a mely ötlet Isten és ember előtt egyaránt joggal megilleti, és a mely fizetésből a gyámol nélküli családot ő, fiatal léte, a községben élve eltartani képes lenne, lévén a községi gyakornokok vagy mondjuk irnokok fizetése, a megye törvényhatóságának 1878-ik évi december hó 17-én tartott közgyűléséből 755. sz. a. hozott határozatával o. é. 300 frtban megállapítva; mondom a neki biztosított helyeket legtöbb esetben olyan egyének élvezik, a kik megfelelnek ahoggy egy a purizálás jeles tudományának, de a kiknek előbbeni foglalkozásuk minden volt, csak iskola nem.

A sok hivatott közül, az ilyen egyének alkalmaztatása által pedig, nemcsak, hogy nem felelünk meg a törvény kívánalmának, nemcsak, hogy a törvény minden szava stricte végre nem hajtható, hanem akaratlanul is neveltetnek a népamítók és zúgírók. — A mit felfogni és csodálni nem is nagyon nehéz, mert az ilyen egyéneknek nincs ambíciója, nincsenek — de nem is lehetnek — vágyai az előmenetelre, belátja önmaga is tehetetlenségét, és ha fordít is valamire gondot, a

legelső az, hogy miként tudna, lehetne a népszírján urasan megélni. — Mert hát az ilyen Slajmi és leg főle „vatermörder és manzsettás” ifju urak azon képzelődésben élnek, hogy hát most ők „gemeinde schreiberek” és így az ő eszük járása szerint a notárius után a faluban az első emberek. — Mig ellenkezőleg, az iskolát látott fiatal emberben, meg van a kellő rutin, meg van, mert kell hogy meg legyen az ambíció, van törekvés, ha célját komolyan felfogta, nyitva lévén előtte az ut, hogy a gyakornokból segéd, és a segédből falusi jegyző lehessen, tehát meg van a gradus ad parnassum; — a hol pedig ez nincs, ott nem lehet törekvés, ott az élet a legsilányabb tengődés és semmi egyéb.

Hogyha tehát az általam mélyen tisztelt jegyző urak, nem akarják, a mint hogy nem is akarhatják, hogy a törvény szavai holt betűk maradjanak, ha nem akarják, a mint hogy emberszerető szívükről fel sem is tehető, hogy az iskolákat végzett és keserű kenyeret kereső ifjuság alkalmazás nélkül maradjon, és ha nem akarják, a mint hogy a törvény öreitől fel sem is tehető, hogy édes hazánkban a proletárság gyarapodjék, úgy az egyedül tőlük függő, és általuk, az ő felelősségük mellett alkalmazható községi gyakornoki vagy mondjuk irnoki állomásra a jövőben ne alkalmazzanak mást, mint olyan egyént, ki a törvény rendelkezéseinek a legszigorúbban megfelel.

Ezen tettünk által nemcsak hogy a hazának és társadalmi életünknek nagy szolgálatot tennének, neveltetvén ezáltal a magasabb kiképzetés után fogékony elem, hanem az önk nimbusa is sokkal nagyobb és tekintélyük a nép előtt sokkal magasabb lesz, ha a jegyzői szék mellett önköz méltó iskolát látott egyén, mintha egy egyszerű, gépszerűen dolgozó örökös purizáló ül.

Aesculap.

Hírek.

Értesítés. A kiállítás bejárata a t. község számára szeptember 2-án 9 órakor lesz kinyitva — a megnyitási ünnepély pont 9 órakor lesz. Belépőjegyek a bejáratnál fognak elárúsíttatni és pedig szept. 2-án és 3-án 40 krért, a többi napokon 20 krért. Dr. Margalits Ede, kiállítási titkár.

A helybeli főgymnasiumba javában folynak a beiratások. A Veni Sancte szombaton tartatik meg.

A szabadkai termény-kiállítás. A végrehajtó bizottság tudatja a gazdaközönséggel, miszerint több oldalú kívánalomnak eleget teendő, a bejelentési határidőt szeptember 15-ig meghosszabbította; a tárgyak pedig legkésőbb szeptember 20-án beküldendők. A kiállítás 23-án reggel fog megnyitattani. — A jelesebb terményekre kitűzött arany- és ezüstérem, továbbá okleveleken kívül lesznek még kis gazdak számára külön pénzdíjak is. A kiállításon be lesz mutatva Bács megye méhészete és selyemtenyésztése is. Kérjük a t. gazdaközönséget, miszerint a helyiségek berendezése végett bejelentéseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek. Ivek Szabadkán a bizottságnál, Zomborban a gazdasági egyesület elnökségénél kaphatók.

Matoss Antónia k. a. apatini utcai kisdudóvó intézetében kedden egzámen tartott. A szülők és gyermekbarátok szép számban voltak képviselve. Az ártatlan kisdudok kedves versecskéi, de különösen az ő apró s azért szép és tiszta munkácskáik a jelenvolutakat a vezető kisasszony iránti elismerés számos nyilatkozatára indították.

Titelen igen vigan folyt le Szt.-István napja: az ifjuság táncmulatságot rendezett. E hó 25-én a szerb mükedvelő társulat egy szerb színész és színészségével igen jó két felvonásos darabot adott elő címe a „Gyöngy sor”. A közreműködők dicséretet érdemelnek, azt szintén tánc követte, de a táncterem annyira telve volt, hogy mozogni is nagyon nehezen lehetett. Ott láttuk: Nikolicsné, Steinerné, Baderlicáné, Kardosné (Ó-Becsé), Szejmanné, Springerné Kardos Gizella, Miklósevicsné, Dörnerné, Kresztics Timóné, Ferenczy Béláné úrnöket, a lány koszuruból felemlitem: Szerajlics Katica, Kardos Blanka (Ó-Becséri), Vachtl Flóra, Szvoboda k. a. Galétta nővérek és Becker Irma k. a. (Verbászról); a bál igen kedélyes volt és reggeli 3 óráig tartott, de a vendégek 4 ig is itt maradtak, és frissítőt vettek be, adja az Isten hogy jövőbe is így sikerüljön.

A „Magyar olvasókör” olvasótermének falán olyan térkép lóg, melyet ez a „magyar” jelző meg nem tihet. Kérjük annak eltávolítását. Egy tag.

Pivnicáról írják: A magyar király születése napját mi is tartozó kegyelettel ültük meg. Gieskan Adolf kereskedő házán nagy nemzeti zászló lebegett. A község ifju népe Krausz tautó tapintatos vezetése mellett minden ilyen alkalmat megünnepele. — k.

Beküldetett. Az „Elefánt” szállóház berendezése oly primitív, szobái oly elhagyottak, mellékhelyiségei oly piszkosak, hogy nem is esoda, ha úresen jár a vasutól ki-be az omnibusza. Nem rójuk meg érte a szegény bérlőt, mert az így alig bírja a haszonbért is

ü-szekuporgatni; hanem igenis kérjük a színházi részvénységét, mint e szállóház tulajdonosát, gondolja meg, hogy ha így módosítanánk elsoványítja a maga egyetlen fejős tehénét, hát akkor majd nem lesz ám mit aprítani abba az éhes nagy bögrébe, amelyet úgy híznak, hogy egyetlen kassza. Színházunk csekély jövedelmét egyedül e szálló van hivatva pótolni; tehát azt a konkurrenzia vagy más privat jogcím alatt elcsenevezni engedni nem szabad s ha másképp nem lehet, hát közgyűlés útján fogjuk sürgetni annak jó karba helyezését. Aki fölös tejet akar élvezni, tartsa jól a tehénét.

Nyílt kérdés a tek. szerkesztőséghez. A Krusevlyáról olvasott hír alkalmából vita támadt afelett, hogy a király születése napján tartoznak-e a ker. szolgabírák és községi jegyzők az ünnepélyes isteni szolgálaton megjelenni? Döntvényül szerkesztő ur szíves válasza fogadtatott el. Egy szántovai sokac. (Mi nem tudjuk, ki ellen irányul e kérdés éle. Ha pusztán akadémiai kíváncsiságból kérdezik, hát tény, hogy ez a politikai reglamában mint kötelesség kiköve nincsen. Ha pedig azért kérdezik, mert csakugyan találkozott olyan illojális tisztviselő, akkor máskor sziveskedjenek az illetőt itt személyes mivoltában bemutatni országvilágnak. Aki csak éppen a tartozó kötelességét teljesíti, az még nagyon hitvány ember. Sok szabad, ami nem illik. Szerk.)

Rigicán, hol tudvaleg kétféle ajkú kath. nép lakik, Szt. István napja mindig magyar istentisztelet szokott megtartani, ámbar a magyarság számáránya úgy viszonylik a németekéhez, mint 1 : 3-hoz, és anélkül, hogy a túlnyomó német elem ez ellen óvást tenne. — Attérve már most az ünnepély leírására, mindenképp dícsérettel ki kell emelnem, hogy a nt. plébános úr bőkezűségéből életbe léptetett lövészárda (Schützenkorps), mely majdnem egészen a boszniai okkupációban részt vett harcosokból áll, szívesen vállalkozott e magyar nemzeti ünnep fényesség tételéhez hozzájárulni, még pedig példás menetben és katonás tartással. — Felsőszék királyunk születésnapja óta fel tűzött nemzeti zászlók templomról és a többi középületekről ez alkalommal is lengedeztek. — A közajtatosságot különösen emelték a helybeli kántortanító által előadott egyházi énekek, melyeknél gyermekkar összhangzón működött. — Az ünnepély fénypontját képezte a plébános úr által mondott szent-beszéd, melyben a szent király erényeit, kimerítően és oly kellemes színekben festé, hogy szív nem maradt meghatóttá nélkül. — Délben az összes előjáróság hivatalos volt a plébános úr által adott nagy-ebédre, melyen csakugy folyt a jó kedv, — ben a kellemes társalgás — kün a folytonos tarackdurrogatás által villanyozva. r. l.

Országos vásárok szeptember hóban: Almáson 14-én. Baján 21-ikét megelőző vasárnap. Bezdánban 29-én. Csantavéren 24-ikét megelőző hétfőn. T. Föld várt 21-én. Hódshághon 29-én. Martonoson Mária névnapja után való hétfőn. Moholyon 30-án. Ó-Kanisán 2-án. Szent-Tamáson 20-án. Temerinben 4-én. Uj-Szivacon 23-án. Uj-Verbászon 12-ikét megelőző hétfőn. Zsablyán 29-én.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi közigazgatási bizottsághoz és kir. erdőfelügyelőséghez, a véderdő-, futóhomokon és föltétlen erdőtalajon álló erdők felújításának vagy beerdősítésének ellenőrzése, az erdősítési munkálatoknak elrendelése és a káros legeltetésnek betiltása ügyében. Az 1879. évi XXXI. törvényekben foglalt erdőtvény 2., 4. és 5. §-ai értelmében a véderdők, futóhomokon álló erdők és a szántóföldnek, rétnék, kertnek vagy szőlőnek állandóan nem alkalmas föltétlen erdőtalajon álló erdők föltétlenül tartandók s illetve a kiirtott vagy kivágott területek legfőképp 6 év alatt újra erdősítendők. A törvény ezen rendelkezése, mely míg egyfelől a közérdek által követelt erdőfentartásnak elengedhetlen föltételeit foglalja magában, másfelől a magán gazdaság érdekében is föltétlenül szükséges, s mint olyan intézkedés, mely a közjó előmozdítása mellett a magán erdőbirtokosok egyéni érdekeinek biztosítására is szolgál, minden körülmények között a leghigorúbban teljesítendő. A káros vagy hibás erdőkezelés hátrányainak valamint az illető erdőbirtokosokra ezért nehezedhető erdőrendészeti büntetéseknek lehető elhárítása végett és figyelemmel arra, hogy hivatalos körutaim alkalmával számos elszomorító tapasztalatból arról kellett meggyőződnöm, miszerint sok magánerdő birtokosnál az erdősítési munkálatok a felújítás teljes sikerének kockázatásával elmulasztatnak s még a föltétlen erdőtalajon álló oly erdőkben is, melyekben már maga a kihasználás sem felelt meg a leghigorúbb szakbeli kelleknek, a legeltetés vagy más hasonlóan káros időkői használat gyakoroltatik, szükségesnek tartom, hogy a közigazgatási bizottságok és a kir. erdőfelügyelőségek az erdőtvény életbe lépése után keletkezett vágásokat, irtásokat és más módon képződött tisztásokat a véderdő-, futóhomokon és föltétlen erdőtalajon álló erdők közé sorozandó területeken, a törvény fennebb intézett általános rendelkezése alapján, semmi különbséget sem téve arra nézve, vajjon azok a 17. §-al tartozó vagy egészen magánbirtokosok tulajdonát képezik-e, addig is, míg azokra nézve a törvény által kitűzött 6 évi, vagy esetleg külön erdőrendészeti ítélettel megszabott rövidebb beerdősítési határidő letel, nek, gondos figyelemmel kísérjük s a mennyiben azoknak állapotát akár a természeti viszonyoknál fogva, akár a helytelen kezelés s esetleg káros időkői használat miatt olyannak találunk, mely mellett a beerdősítés sikere, a munkálatok megkezdésének további elhalasztása, avagy a káros használatok meg nem szüntetése esetében kétségessé válhatnék, azonnal közbe lépjenek, s a birtokosokat előre is figyelmeztetve a törvény szigorára, a szükséges munkálatok teljesítését haladéktalanul elrendeljük. Kívánatosnak találom különösen, hogy a kir. erdőfelügyelők és a közigazgatási erdészeti bizottságoknak azon tagjai, kik a folyó évi 28,487. számú rendelet értelmében a véderdők kijelölése végett a törvényhatóság erdősegeit bejárják, a törvény életbe lépése után keletkezett mindennemű erdőten területet lehető gondosan megsemmisítjük, s azon eseteket, melyekben az okszerűtlen kezelés és használat s különösen az újra erdősítést veszélyez-

tető káros legeltetés aggályokra ad okot, a szükséges tilalom elrendelése végett a közigazgatási bizottságoknak bejelentsek. A tilalom, a legeltetést és más hasonló módon káros használatot illetőleg a föltétlen erdőtalajon, véderdő és futóhomokon talajon álló erdőkre nézve, az erdőtvény 4. 5. és 7. §-ai alapján, a törvény azon határozott rendelkezéseire való hivatkozással mondandó ki, melyek a megjelölt talajminőséggel bíró erdők fentartását föltétlenül megkövetelik, s melyekből ennél fogva önként és minden képtelny kizárólag következik, hogy a törvény végrehajtásánál minden olyan cselekmény vagy használat, mely a most idézett határozatokkal ellentétben áll, idejekorán megszüntetendő. Utasítom ennél fogva (címet), hogy a vágások s más beerdősítendő területek legeltetését, a mennyiben az a talaj termőképességének megmaradását s illetőleg a felújítási vagy beerdősítési munkálatok sikerét veszélyeztetné, ezen rendelet alapján, különbség nélkül arra, hogy a kérdésben forgó erdőterület az erdőtvény 17. §-ában megnevezett, avagy magánerdőbirtokos tulajdonához tartozik, azonnal tiltsa meg; a betiltás megtartására szigorúan felügyeljen; a kiadott tilalom vagy rendelet áthágásával erdőrendészeti áthágást elkövető birtokos büntetésére pedig a fenförgő viszonyok és illetve a károsítás mértéke szerint a törvény 48., 51. és 53. §-aiban foglalt büntetéseket alkalmazza.

Cégbejegyzések. Váradi Bernát cipő- és divatáru kereskedő Baján, bejelent a szabadkai kir. törvényszéknél július hó 22. — Schlesinger Gyula vaskereskedő Baján, bejel. a szabadkai kir. törvényszéknél július hó 23. — Spitzer Ignác fűszerkereskedő Baján, bejel. a szabadkai kir. törvényszéknél július hó 23. — Rác-Militicsi takaréks- és segély-szövetkezet, keletkezett 1883. évi január hó 6-án, bejelentetett a zombori kir. törvényszéknél aug. hó 10.

Árverés lesz Pavlovits István 3983 frtra becsült ingatl. okt. hó 7-én Ujvidéken.

Cégtörles. M. L. Schlesinger Baján töröltetett a szabadkai kir. törvényszéknél július hó 27-én.

Bezdánból Fleckenstein János postamester, dr. Fleckenstein Ferenc köz- és váltóüggyvéd néjével szül. Breinfölk Annával néven szomorodott szívvel jelenti feledhetlen jó neje, édes anyja, illetve szeretett anyósának Fleckenstein szül. ribéni Ribény Annának élte 62 ik, boldog házassága 30 ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát.

A megyei gazdasági választmány f. év szeptember hó 1. reggeli 9 órákor ülést tart

A boszu Funk Hermann bácsi szappanos mester-nél volt mint segéd alkalmazva Spitzer Hermann. A múlt év november 25-én gazdájának szekrényéből 200 frtot ellopott s azzal megszökött. A megkárosított szappanos Spitzert a lopás miatt feljelentette s nem adott neki szolgálati bizonyítványt. Spitzer ezért boszút forralt s elhatározta, hogy volt gazdáját meggyilkolja. Folyó év május 30 és 31. közti éjjelen el is indult Pácserről, Zomboron és Gomboson át volt gazdája lakóhelyére Bácsba, akként intézvén utját, hogy éjjel érkezék meg oda. Itt a szomszédház kertjén keresztül Funk udvarára mászott át s egy létra segítségével a padlásra, onnan pedig a rendes lejáraton át a kamrába jutott. A szappanos lakosztályába a kamrából nem lévén bejárat, Spitzer a magával hozott késsel kibontotta a falat s az így készített lyukon keresztül a műhelybe bujt, honnan a konyhába mehetett. A célba vett gyilkosság felett itt még egyszer gondolkozni kezdett s rövid habozás után elhatározta, hogy azt véghezviszi. Kezében egy zsinagruokkal s a késsel, két szobán keresztül Funknak abba a szobájába jutott, hol a gazda családjával együtt aludt. Ágyához lépett s a hurkot nyakára akarta vetni, de a merénylet a zsinagru összekuszáltsága miatt nem sikerült. Funk az érintésre felébredt s erejét összeszedvén, a gyilkost ellökte magától s segélyért kiáltott. Spitzer akkor mint a vad állat rohant áldozatára s a keze ügyében levő késsel nyakán és több helyen megszurta. Erős küzdelem fejlett ki közöttük. De Funk erősebb lévén, legyőzte a gyilkost, ezalatt meg neje kirohant a szobából s segélyt kiáltott. A segélykiáltásokra sok ember futott össze, de senkinek akart a szobába hatolni, csak kívülről lödöztek a levegőbe revolverből. Végre egy ember mégis rászánta magát s behatolt, őt azután többen is követték s így sikerült megkötnöni Spitzert, kinek mellén, vérző nyakkal térdelt a szappanos. A zombori törvényszék Spitzer a b. t. k. 336. §-nak 3. és 7. pontjába ütköző lopás, a 278. §-szerint minősülő gyilkosság kísérlet miatt 5 évi fogházra ítélte. A kir. tábla, hol az ügyet ma Gergey Károly referálta, a kiszabott büntetést 10 évi fogházbüntésre emelte.

Sztanisicsról írják f. hó 28-án tartá búcsúját Vidákovits Márk, a községünkben közszeretett és tiszteletben álló m. kir. csendőrs-derék és erélyes parancsnoka, a ki Sztanisicsról Szegedre helyeztetett át. Ez ünnepély igen kedélyes volt, a sikerült felkészöntések egymást érték. — Hajnalban az ösztint szeretett távozó barátot számos ismerőse egész a nemes-militicsi vaspálya állomásig kísérete; honnan érzékeny búcsúvétel után Szeged felé rohogott a vonattal.

A szabadkai takarékpénztár igazgatósága az ott tartandó termény- és méhészeti-kiállításra harminc díjaranyat szavazott meg. A rendezőség úgy a községek, mint a befolyásos egyéneket és testületeket minden mozzanatról értesíti s iparkodik a kiállítás iránt minél szélesebb körben érdeklődést kelteni. Az ottani huszár-ezred parancsnoka a fedett lovaglót ingyen rendelkezésére bocsátotta a bizottságnak. Most már tehát csak a gazdaközönségen van a sor, hogy a kiállítás tanúságos és közhasznú legyen egyaránt. Kivált kisebb gazdáknak tömegesebb részvétele volna kívánatos.

Uj zeneművek. „A szepesi fensikón” Polka transz, szerzette A. Reinprecht. Ára 60 kr. „Lass mich ziehen.” Gedicht von Lenau, für eine Singstimme, zongorakísérettel írta „Graf Béla Forgách.” Hogy mivel lett volna ez a darab kevésbé mulattató, ha a „Graf” úr magyarul ajánlja a testvéreknek, azt mi nem értetjük. Ara ismeretlen. Irén csárdás, kedvelt népdalokból zongorára szerző Nagy Zoltán, kinek minden darabja sikerült és igen kedvelt. Ára 60 kr. Kaphatók Budapestben, Rózsavölgyi és társa udvari zeneműkereskedésében.

Hymen: Bajsai Vojnits Imre földbirtokos, b. Vojnits Lukács nagybirtokos fia, eljegyzé a ritka szép és előkelő miveltégű Adamovich Liviát, öz. csepinai Adamovich szül. csepinai Adamovich Lóri földbirtokosnő leányát. Az esküvő október hó első napjaiban lesz.

Raibli Jakab hodsági földbirtokos szerűskertjén f. hó 26-án este 9 órákor gyújtogatás által tűz támadt, 2 kazal zab és 3 kazal szalma reggelig teljesen leégett; az összes kár 600 frt. A zab 425 frtra biztosítva volt.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda a bács-bodrogh-megyei nőipar-tárlat alkalmából 1883. évi szeptember hó 3-án, hétfőn, a polgári kaszinó egyelet helyiségeiben rendezi ez évi harmadik alapszabályszerű dal-estélyét, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. Vadászal. Férfikardal Goll Jánostól 2. Kiért irtsem e pohárt? Férfikardal Thern Károlytól 3. Hallgasson el a fűlnile. Férfikardal id. Abrányi Kornéltól. Előadja a dalárda nyole tagja. 4. Pepi tante. Tréfás férfinégyes. Előadja Staudacher József, Reichert József, Pribil Ernő és Valter Nándor urak. 5. Uram, uram, bíró uram! Népdalfűzér. Férfikarra alkalmazta Zimay László. A magánrészt Karvály József ur énekl. 6. Eji dal. Férfikardal Marschner Henrikától. Előadja a dalárda nyole tagja. 7. Vi-harban. Férfikardal Dürrnertől. 8. Hull az eső. Népdalfűzér. Férfikarra alkalmazta Zimay László. A szünetek alatt Herczenberger Sándor zenekara játszik. Kezdeté 7 órákor. Belépőjegyek 50 krajcárjával Falcione Gusztáv ur kereskedésében előre is válthatók. A t. pártoló tagok a tagsági jegy harmadik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak belépőjegyet. Étkek és italok kiszolgáltatásáról gondoskodva van. Félreértések elkerülése végett megemlítjük, hogy a dalárda estélyei alkalmából meghívókat soha sem szokott kibocsátani, hanem csak műsorozatait küldi meg az alapító és pártoló tagoknak. A hétfői dalestély is, úgy mint a többi, teljesen nyilvános jellegű, s így arra bárki elmehet, ha nem is tagja a polgári kaszinó egyeletnek, vagy ha műsorozatot előre nem is kapott. Ha jó idő lesz, akkor a közönség az előadás alatt a lampionokkal díszített tágas udvarkertben és a verandának egy részén foglal helyet, hol estelizhet. Rossz idő esetén a tágas nagyteremben teritenek. Ugy halljuk, hogy a dalestély után a fiatalok táncot akar rögtönözni.

Ertesítés a bács-megyei női kézműipar kiállítás ügyében. 1. A kiállítás helyisége a zombori városház nagyterme a mellékes helyiségekkel. A bejárat a polgármesteri hivatal előszobáján át lesz, a kijárat pedig a negyedik terem végén az ügyészégi hivatalból. 2. A kiállítás ünnepélyes megnyitása szeptember hó 2-án délelőtt 9 órákor lesz. Belépőjegyek válthatók a bejáratnál reggel 8 órától fogva. 3. A kiállítás naponként reggeli 8—12 óráig és délután 3—6 óráig lesz nyitva. 4. Belépti díj a kiállítás első napján 40 kr., a többi napokon 20 kr. 5. A tárgyakat megérinteni, vagy a kiállítás helyiségeiben dohányozni tilos. 6. A kiállítás bezárása szeptember 9-én délután 6 órákor lesz, mely alkalommal a jury-bizottság ítélete a kiállított munkákról felolvastatik és a jutalmak kiosztatnak. 7. Az eladásra beküldött tárgyak elárusítását Volf Mária urnő eszközöndi. 8. A kiállítás tartama alatt a vidékről nagy számban Zomborba összeseregglő vendégek tiszteletére a következő mulatságok rendeztetnek: szeptember 2-án táncfűzérke a színház helyiségben; 3-án este dalárda estély a kaszinói helyiségekben. 9. A vidékiek tisztelettel kéretnek, hogy szállásról ideje korán a szállodákban, vendéglőkben vagy rokonaik- és ismerőseiknél gondoskodni sziveskedjenek, a miben a zombori közönség ismert vendégterete nagy könyvnyebbséget fog szerezni — nehogy az eljövetelet már előre jelzett sokaság mellett, egyesegek, kik szállásról előre nem gondoskodtak, kellemetlen helyzetbe jöjjenek. 10. A kiállítási sorsjáték nyereményszámairól a jelentés kiváratna mindenkinek megküldetik; a nyere-ménytárgyak pedig a kiállítás bezárása után szeptember hó végeig a nőegyleti elnök ö nagyságánál Esztergamy Borbála urnőnél átvehetők. Zombor, 1883. augusztus 27-én. Dr. Margalits Ede, kiállításí titkár.

Egy fiatal ember, ki fuvaláni óhajta tanulni, keres egy mestert, ki őt — illő honorárium mellett — oktathat hajlandó volna. — Bővebbet a kiadóhivatalban nyerhetni.

A bács-megyei női kézműipar kiállításra öz. Damjanich Jánosné, a magyar gazdaszasszonyok országos egyeletének elnöke, br. Podmaniczky Frigyes és Armin ö méltóságai is jeleztek eljöveteleket. Dr. Margalits Ede, kiállításí titkár.

Baja, 1883. aug. 24.
Közlegő ősz. — Eső. — Község és városi tanács két, egymással homlokegyenest ellenkező határozata. — A kiugras egyenő vonal. — Ö felsége születés napja. — Szt. István király. — Lökerti bál. — Öngyilkosság. — Kövezett országúti deputációja és bankette. — Kossuth Lajos névnapja. — Beiratások. — Egy fiatal tanár halála. — A törvényesület. — A képzelt zsidó hecc. — Szerencsétlenség.

Ezelőtt két héttel azt hittük, hogy ez évben többé meleg nem is lesz, mert az idő egészen ősziesre fordult, anélkül azonban, hogy csak egy csepp eső is lett volna. Pedig erre ugyancsak szükségünk volt, mert már minden száradásnak indult, különösen a kukorica, mi úgy nézett ki, mint midőn már megérvén, a leszedést várja. A szőlőben is természetesen kár esett a folytonos szárazság által; azonban szerencsére, a múlt héten megeredtek az ég csatornái, és „szép” eső áztatá meg a száraz földet. Most kissé, de csak kissé felvidult a kukorica; a szőlőből azonban már jobb termést várhatunk.

Most azonban a hűvös időt oly hűség váltotta fel, minő már évek óta nem volt, pedig már a rémséges kánikula elmúlt.

Lehet, hogy e hűség hatása alatt, hozta a tanács azon végzését, mely méltó bámulatot és csodálkozást gerjesztett mindenütt. Ugyanis, valami Villányról ideköltözött Weisz a Bány-utcaiban házat építtvén, annak külső falait, a házor egyenes vonalán kívül közel két lábra kivitte. A városi tanács látva ezen az építkezési szabályrendelet, de maga a jó érzés ellenére elkövetett merényletet, a ház külső falának lebontását rendelvén el, igen helyesen és törvényesen. Weisz zsidó fellebbezést adván be, a minek folytán a közig. bizottság

a tanács végzését feloldva szakértői szemlét rendelt arra, hogy csakugyan történt-e a járdából foglalás, s megsértett-e az utca egyenes vonala?

Hogy tájékozzam a t. olvasót, ide vetem a ház alaprajzát.

Ugyanis a, b, az utca egyenes vonala e, f, a járda s a lebontani rendelt ház c, i, g, d, h, mely i, g és h szerint mintegy két lábnyira esik kívül az egyenes a, b utca-soron. Ez természetesen szabályellenes, mely az építkezési szabályrendelet, de a jó ízlés szempontjából is lebontandó.

A feloldó határozat folytán a tanács szemlét rendelt, ahoz szakértőket, és a szabályrendelet értelmében a szomszédokat is meghívták. (Itt zárjelbe megjegyzem, hogy Weisz a szemle előtti éjjelen az i sarkot a, c, k irányban lemeteszte, hogy félrevezesse a deputatit.)

A szemle alkalmával természetesen mindenki oda nyilatkozott, az érdekelteket kivéve, hogy a ház körfala lebontandó, a szabályrendelet, de a külön tekintetből is. — Egyet említek fel, mielőtt a tanács határozatáról szólnék. Ugyanis a szemle megtartása előtt Weisz veje a megidézett szomszédokat sorba járva, kérte őket, mikép a mellett legyenek, hogy a ház egyenesen van építve, sőt ígéreteket is tett, a mivel, de meg kérelmével is, amugy Isten igazából utasították el.

A tanács a szemle befejeztével első határozata ellenére, oly határozatot hozott, hogy Weisz nem foglalt az utcából, hogy a ház az utcával egyvonalban épült, az tehát nem bontandó le.

Tehát Baja város tanácsa kimondotta, hogy a kiugrás egyenes vonal.

Szombaton ő felsége születés napját, hétfőn Szt. István király névnapját ünnepeltük, mindkét alkalommal Berényi Dániel apát-plébános tartá a szertartást. Első alkalomkor az összes hatóságok, második alkalomkor pedig a városi hatóság és a cs. kir. huszárok voltak jelen. A bírósági tisztikar részéről a templomban helyről gondoskodva nem lévén, azok eltávolították, a honvédszázad pedig künn nem voltak, pedig kellett volna. Az apát István királykor ritka szép szónoklatot tartott. Este a Lökertben bál volt, a melyen azonban nem valami sokan vettek részt. Az az átkozott társadalmi visszasság!

Mult vasárnapon Schön Károly adósságaitól szabadulandó, a Sugovicába vetette magát, honnan csak holttestként húzták ki. A zsidók azt szerették volna bizonyítani, hogy gyilkosságnak lett áldozata, azonban tervük dugába dőlt.

Tegnap a dunaszekes-bajai kövezett országút tárgyában 3 megye és 1 város ide érkezett küldöttsége tiszteletére a Lökertben bankett volt, a melyen igen fesztelen jövedv uralgott; a mi felette öröndetes volt. Holnap fog e bizottság a bajai bizottsággal egyesülve az országút ügyében tárgyalni.

Ma este Kossuth Lajos nagy hazánkia névnapjának előestéjén a „Bárány“ vendéglőben bankettet tartanak, mely az előjelek szerint látogatott lesz.

Kezdenek már az utcák is élénkíteni, a mennyiben az iskolai beiratások holnap veszik kezdetüket. A tanács felhívást boocsájtott ki a szülőkhöz, melyben gyermekeiket, illetve az iskolakötelezetteket a beíratásra utasítja, különbeni pénzbírság terhe mellett. Bizony helyes is ezen intézkedés, mert az iskolakötelezettek közül eddig az iskolába nem jártak a statisztikai kimutatásban ugyancsak tekintélyes számot képviseltek.

A bajai zirc-ciszterci gymnasium egyik fiatal derék tanára Mátray Aurél a mult hét végén Zircen elhunyt. Mi, kik e törekvő fiatal tanárt ismertük, s mindazok kik ismerték, halála felett a legmélyebb részvét sóhajt küldjük a teremtőhöz, az elhunyt lelkeüdvéért, kinek élte tavaszán kellett a rideg hantok alá távozni.

A törvényszünet is ma-holnap lejár, s a bírósági ügymenet a régi kerékvágásban fog haladni. Nálunk ugyan a törvényszünet alatt működő bírának ugyan nem sok szünetidjük volt, mert dolguk akadt elég, sőt mondhatni sok is, a mit bíránk érdemére, teljes odaadással fel is dolgoztak.

A budapesti zavargások folytán, s attól való félelemben, hogy itt is zsidóellenes tüntetések lesznek, a mult héten a konstablerek folytonosan concentrálva voltak a városházán, a katonák pedig folyton készen álltak. Azonban egy-két suszterinas hetvenkedésénél egyéb hecc, a mi különben is megtörténik, más elő nem fordult, pedig a bajai zsidók ugyancsak hirdették, hogy titkos liga alakult a zsidók lemeszárálására.

A napokban a Mészáros-féle két emeletes ház tezejéről az ott dolgozó bádigos véletlenül egy cserepet ejtett le, mi a ház előtt áruoló kofa fejére esvén, azt életveszélyesen megsebesítette, úgy, hogy a sérültet eszméletlenül szállították lakására.

Memo.

Adatok Zombor sz. kir. város történetéhez.

Donoszlovits Vilmostól.
(Folytatás.)

V. A török uralom előtt és alatt.

A mohácsi vész előtt a város a délről jövő támadásoknak ki lévén téve — mint fontosabb alvidéki hely be volt kerítve és őrizet volt benne.

Mint Bodrogh megyei község a Czobor család uradalmához tartozott, s lakói jobbagyok voltak. Az 1400 körül e vidéken nagy kiterjedésű birtokkal bíró grófi családnak egy kisebb kastélyszerű épülete volt, a mai városháza helyén, mely a török uralom alatt elpusztult, de azután ismét föl lett építve és vadaskerttel kibővíve.

Steltzer Frigyes — megyénk multjának sokérdemű kutatója — Zombor egyik külvárosa „Cservenka“ nevét bolgár szótól származtatva és egy okmányra támaszkodva azt véli, hogy e külváros szélén feküdt valahol azon vár melynek felépítésére a Czobor család királyi engedélyt kapott, — és a vár helyét a város észak-keleti oldalán levő szabadon a síkon levő dombra teszi. Az engedélyezési okmányban a hely

megjelölése, — hogy a várat hová szabad építeni — nincs meg, továbbá, hogy felépítve lett volna, vagy hogy Zomborban vár lett volna, annak sehol nyoma okmányban nem található; — hozzá véve még, hogy Zombor területén egy létezett várnak és helyének semmi maradéka, sem nyoma nincsen, de sőt fekvésére is semmi stratégiai előny nem szól s az említett magasabb földhányás a város vesztő helye volt, hol egy két oszlopra szülő városi akasztófa állt. E kérdéses várat — ha ugyan felépült — inkább Almás mezőváros északkeleti oldalára helyezhetjük, mert itt feküdt a Czobor családnak Halmos nevű községe, mert a Kigyós folyócska partja kellő stratégiai kedvező hely egy vár építésére, mert a szohagyomány egy vár létezését ide helyezi és mert e helyen maig láthatók mély árkok és téglá törmelékek, melyek egy vár ott létezését inkább feltételezik.

A város lakói a mohácsi vész előtt nagyobbbrészt katolikusok voltak, onnan gyanítható, mivel Mátyás király idejében a városban egy templom volt, a katolikusoké, mely a jelenlegi — Szt.-Jánosról címzett — kis szerb templom helyén állott — és a török uralom alatt megsejtett lett átalakítva.

A török portyázások és betörések alkalmával a város lakói igen sokat szenvedtek, kik vagy leöltek vagy rabságra hurcolva lettek. A törökök 1541-ben — „ami a jó Mihajloviics Ferencendü atya följegyzése után mondható“ (Szlakovic) — a várost a nép rövid ellenállása után elfoglalták, a földjét, — végre egy alpasa idehelyezése által a török igazgatás egy kisebb székhelyévé tették.

A törökök itt letelepedve lak- és imaházakat építettek. Parancsnokuk lakása azon helyen volt, ahol egykor nemes Sztrilich Márk háza állt — jelenleg Markovits féle ház, — honnan ezen utcát régtől fogva „paschin szokák“ — és ma is „pasa utca“ -nak nevezik. Ezen utcában volt a török fürdő is.

Öt mecsetet építettek — sugár tornyokkal. A főmecset — az ugynevezett „bariak dzsimi“ — a Zrinyi utcában volt — és körülötte volt a török temető, a 2-ik a megyeház udvarának megfelelő helyen; a 3-ik a görög keletiek kis templomának helyén, mely mecset maradványai még 1786-ban láthatók voltak; a 4-ik a fútcában; az 5-ik a Nemes-Militicsre vezetű uton a „marko krizs“ nevű domb tetején — elnevezve Markovits Mátyás kapitány után, ki oda keresztet állíttatott fel. Egy kis kápolna szerű mecset — thekia — a Szt.-János kápolna helyén. A mecsetek és lakházak bővebb leírását lásd a „Bácska“ 1882. 37. számában „Bodrogh megyei helységek történetének“ Zomborra vonatkozó részét.

A város belétele, lakóira vonatkozólag — a török uralom alatt — nagyon keveset szólhatunk, ha csak analogia útján nem következtetünk más városra, melyekről maradtak följegyzések, de ezek is oly hézagok és meg nem bízhatók, mint a tolnai rektor egykori följegyzései, melyek a tulzás bélyegeit világosan hordják magukon.

A városban elszórva sok helyen ástak ki reliquiákat a törököktől, pénzeket, bögréket, handzsárnyelet és több effélet egész az állva kelet felé arccal fordulva eltemetett mozlímig. Legérdekesebb az „Árpád“ utca déli sarkán — hol egykor malom állt — házalap ásás alkalmával fölszíntre kiemelt több török pénz, török korszok, agyag edények mellett egy 20 centimeter átmérőjű vasból, művésziesen készült parázs fölé helyező „ibrik“ melegítő rostély és egy szép nagy bronz oszseze művészi kivitelű dús arany arabeszk betétekkel ellátva. E szép tárgyak Trucz Béla pékmester birtokában vannak, s láthatók.

A török uralom alatt szt. Péter hajója Zomborban és környékén hajótörést szenvedett volna — írja Szlakovic — ha a szt. Ferencendü jó atyák a katolikus vallás fönn nem tartják; mivel a környékbeli papokat a törökök kiirtották. A szt. Ferencendü atyák által építve a katolikusoknak szt. Ferenc tiszteletére emelt kápolna ott állt, hol néhai Boross Márton volt tanácsnok háza van — az Erzsébet köruton. Ide gyűltek össze a kevés számú keresztény lakosok az Isten tiszteletére, itt osztották ki a szentségeket az atyák. E soron épült török házak, barátok épületeinek nevezettek — mit a szájhagyomány 1848 ig fenn is tartott. (Folyt. köv.)

Felölő szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

1250. szám.
1883.

Hirdetmény.

Petrovoszellő község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező területeken a vadászati jog, az 1883. évi XX. t. c. 3. §-ának rendelkezéséhez képest 6 évi tartamra f. évi szeptember hó 2-án a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adatni fog.

Az árverési feltételek a jegyző hivatalos helyiségében bármikor betekintheők.

Petrovoszellő, 1883. aug hó 19-én.

Varga István, 3—3. Sztáits Lázó, II. bíró.
jegyző.

Prokopp György Árpád utcai 92. számú

emeletes házának földszinti lakrésze, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pince és fűskamrából, továbbá mosó konyha, félszer és padlás rész használatából, f. évi november hó 1-étől egy, esetleg több évre bérbe adó. — Bővebb értesítést nyerhetni a háztulajdonosnál.

7. számhoz.
egyházvéd. 1883.

Árlejtési hirdetmény.

Folyó évi szeptember hó 10-én délelőtti 10 órakor Zomborban a r. k. egyházpénztár helyiségében a rom. kath. elemi iskola felépítésére — zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, az építési munkálatok biztosítására oszt. ért. 44,578 frt 92 kr. lőn költségvetésileg előirányozva.

Az ezen építési munkálatokra vonatkozó terv, előméret és költségvetés, úgy az építési feltételek Zombor város rom. kath. templompénztári helyiségében a hivatalos órákban betekintheők.

A versenyezni kívánók felhivatnak, miszerint kellően lepecsételt és az egész költségvetési összeg 5%-át kitevő bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat a fentjelzett határideig alulírott nál mint egyházközségi elnöknel — esetleg távollétében Purman Alajos egyházközségi pénztárnoknál nyujtsák be, vagy postán küldjék be.

Az ajánlatban azon elengedés, mellyel az ajánlattevő vállalkozni hajlandó, számokkal és betűkkel kifejezett százalékokban határozottan és világosan kiteendő, — úgy szintén kifejezendő az is, miszerint a vállalkozni akaró az építési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Kelt Zomborban, 1883. évi július hó 29-én tartott r. k. iskolaépítési választmányi ülésben.

Hoffmann Mihály s. k.,
polgármester, mint egyházközségi elnök.

Hirdetmény.

A zombori „Szrpszka Csitaonica“ (olvasókör) az ő tulajdonához tartozó, a főtéren, a város legdíszesebb s legélénkebb pontján fekvő házban, két tágas vendégteremből, két csinos iakszobából, konyhából, egy nő- és egy férficselédszobából álló földszinti helyiségeket folyó 1883. évi november hó 1-től számítandó három évi időtartamra vendéglőképen haszonbérbe adja. A bérlet tárgyahoz még egy tágas pince és padlás is tartozik.

Az olvasókör emeleti helyiségeiben kávé, sör és egyéb italt kiszolgáltatni kizárólag csak a vendéglősnek lesz joga.

A közelebbi írás- és szóbeli feltételek az olvasókör választmányánál tekintheők meg.

Az ajánlkozási határidő f. évi október hó 25/13. napjáig terjed.

Zomborban, 1883. évi augusztus hó 29-én.

Jerassovits János,
igazgató.

Hirdetmény.

Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Falcione Gyula ösztöndíj alaphoz tartozó a zombori 137. számú telekjegyzőkönyvben 12791/a. és 12816. hrszám alatt felvett, a nenaditsi pusztán fekvő 26 hold és 403 □ öl első osztályú szántóföld nyilvános árverés útján f. évi szeptember hó 16-án déli 10 órakor a „városháza kistermében“ eladatni fog, azon megjegyzéssel, hogy az egész vételár kellő biztosíték mellett 8% kamattal a vevő kezeiben maradhat.

Árverezni szándékozók tartoznak a 6427 frtnyi kikiáltási árnak 10% bántpénz fejében az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság kezeihez letenni.

A feltételek a városi számvéviségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Zombor 1883. augusztus 28-án.

3—1 A tanács.

7774. sz.

Pályázat.

A városi gyepmesteri állomás üresedésbe jövén, annak betöltése végett ezennel pályázat nyitattik.

A pályázók a többi kellekeken kívül folyamodványaikban kimutatni tartoznak, hogy az ürületek eltávolítására szolgáló szivattyúgéppel rendelkeznek, a további feltételek a városi kapitányi hivatalnál betekintheők.

A pályázati kérvények f. é. szeptember hó 8-ig a városi tanácshoz benyujtandók.

Ujvidék szab. kir. város 1883. évi augusztus hó 24-én tartott tanács üléséből.

Radovánovics János, s. k., Schreiber Antal, s. k.,
polgármester. 2—2 vár. aljegyző.

Haszonbéri hirdetés.

A zombori magy. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az alább elősorolt kincstári bértárgyaknak bérbeadása iránt a **zombori magy. kir. jószágigazgatóságnál** folyó évi **szeptember hó 6-án** írásos zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni. Ezen 10 % bánatpénzzel és 50 kros bélyegjeggyel ellátott írásos ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 órakor a tárgyalást megtartó bizottságnak átadandók, 9 órán túl beadott vagy bármily utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokban melyekben a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiirandó, határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

Az árverési- és szerződési feltételek az alulírott magy. kir. jószágigazgatóságnál, valamint az apatini, szántovai, kúlai, kis-szta-pári és palánkai kincstári uradalmi ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Tétel szám	Az uradalom és bértárgy megnevezése	A bértárgy területe		Kikiáltási ár				A bérlet tartama
		1600 □ öl		holdanként		egészben		
		hold	öl	frt	kr	frt	kr	
I. Apatini uradalom.								
1	Kolluthi kigyós föld	1530	195	5	52	1828	19	1883 október 1-től 3 évre
2	Dautovai italméresi jog					1342	26	1884. január 1-től 6 évre
3	Béreghi italméresi jog					10082	75	" " " " "
4	Apatini italméresi jog					2653	—	" " " " "
5	Monostorszeghi halászat					425	—	" " " " "
6	Apatini országos- és heti-vásár					377	—	" " " " "
7	Bezdáni vásár							" " " " "
II. Kis-szta-pári uradalom.								
1	Kernyajai italméresi jog					2802	94	1883. október 1-től 1 évre ugar
2	Prekajai IV-ik dűlő ugarlegeltetés	45	—			264	—	1884. január 1-től 6 évre
3	Filipovai koresma-, bor- és pálinka-méresi jog			17	39	1236	06	1883 október 1-től 6 évre
4	O-szivaci IV-ik dűlő	376	507					
III. Palánkai uradalom.								
1	Hódsághi országos vásári jog					336	—	" " " " "
IV. Kúlai uradalom.								
1	Pettaui II-ik kisbérleti III-ik dűlőbéli föld	215	628			1177	21	1883. október 1-től 1 évre ugar
2	Pivnicai III-ik nagybérlet	454	450			6100	15	1883. október 1-től 6 évre
3	Pivnicai II-ik bérlet	48	1200			701	87	
4	Pettaui III-ik kisbérlet III-ik dűlője	225	—			1342	50	1883. október 1-től 1 évre ugar alá

Zombor, 1883. évi augusztus 21-én.

M. kir. jószágigazgatóság.

Kender

HIRDETÉS.

Széchenyi József, törvény-széki elnök, szta-ri úti szá-lásán 28000 kéve **első mi-nőségű kinyűtt kender eladó.** Venni szándékozók hozzá forduljanak. 3-2

Kender

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

1858. sz. 1883.

Feladási hirdetés.

Az apatini m. kir. erdőhivatal alá tartozó 1884. és 1883. évi 5 rendbeli cser, tölgy, szil, nyár- és fűzfát tartalmazó vágások tövöni ki-használása **f. évi szeptember hó 12-én reg-geli 9 órakor** árverés útján eladásra bocsátatnak.

Apatinban, 1883. augusztus hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Árlejtési hirdetés.

Alulírott egyház gondnokság részéről köz-hírré tétetik hogy a főt. kalocsai egyházközség által 1572. sz. engedélye alapján Rác-Militics községben kápolna fog építtetni, — mely épi-tésre nézve az árlejtés f. évi szeptember hó 15-én reggeli 9 órakor Rác-Militics községében fog megtartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak azon értesítéssel, hogy az árlejtési feltételek és az építési tervek, a hivata-talos órákban Rác Militics községében meg-tekinthetők.

Deim Lipót,
plébános.

3-2

1037. sz.
kig. 1883.

Árverési hirdetés.

Ószivatz község határán fekvő, és a volt úrbéri telkesek tagosítatlan birtokát képező vadászterület mely áll 15509, ^{1201/1600} holdnyi területből — 1883. évi szeptember hó 16-án d. u. 3 órakor tartandó nyilvános árverésen, az 1884. évi január 1-től számítandó 6 egymásután következő évre, haszonbérbe fog adatni.

Arverezni kívánók kötelesek az árverés megkez-dése előtt az egy évre megállapított 35 frtnyi kikiál-tási ár 10 százalékát készpénzben lefizetni.

Az árverési feltételek, a község házánál a hiva-talos időben bármikor megtekinthetők.

Kelt Ószivatzon 1883. évi augusztus 14 én.

Zsupanszky Lyubomir, 3-3. Zeichmann,
közs. jegyző közs. bíró

Az apatini utcában a 18. ö. i. szám alatt fekvő ezelőtt Komlósi-féle

H Á Z

szabadkézből, kedvező felételek mellett eladó.

Bővebb értesítést ad

Pekanovits Andor,
háztulajdonos.

3-1

791. szám.
1883.

Árverési hirdetés.

Temerin község területén a vadászati jog mintegy 15000 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. 2. és 3-ik §§ ai alapján jövő 1884. évi január hó 1-ső-től hat egymás után következő évre, folyó évi **szeptember hó 30-án** d. u. 3 órakor a község házánál megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet igé-rőnek bérbe fog adatni

Kikiáltási ár 100 frt o. ért.

Az árverés előtt benyújtott, 20 frt bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak, és azok árverés után bontatnak fel, s a mennyiben egyi-kök az árverésnél tett legmagasabb szóbeli ajánlatot felülhaladná — a bérleti jog ajánlattevőre nézve ér-vényre lép s az árverési feltételek kötelezőkké válnak; — melyek az alulírt előjárásnál naponkint a hiva-talos órákban betekintheők.

Temerinben, 1883. évi augusztus hó 13-án.

Lakatos Péter, 4-3. Bálint György,
jegyző. bíró.

1209 szám.

Árverési hirdetés.

Petrovác mezőváros előjárósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint Petrovác mezővárosában a községi volt urbéri földbirtokosok tulajdonát képező 10854 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. értelmében gyakorolható vadászati jog, hat egymás-után következő évre azaz 1884. évi január hó 1-től kezdve 1889. évi december hó 31-ig terjedő időszakra **folyó 1883. évi szeptember hó 16-án délután 3 1/2 órakor** Petrovác városházánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igé-rőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 100 frt.

Az árverési feltételek a községi irodában min-denki által megtekinthetők.

Szabályszerűen kiállított 10 %-töli bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverés előtti napig elfogad-tatnak.

Kelt Petrovácon, 1883. évi augusztus 22-én.

Szalay Károly, **Mijanau Martin,**
jegyző. 3-2 bíró.